

Prop. 44 S

(2017–2018)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Endringer i statsbudsjettet 2018 under Kommunal- og moderniseringsdepartementet (Svalbard globale frøhvelv – ny adkomsttunnel)

*Tilråding fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet 2. mars 2018,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Innledning

I denne proposisjonen foreslås endringer i Statsbudsjettet 2018 under Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Global oppvarming og økte nedbørmengder på Svalbard har medført skader på adkomsttunnelen til Svalbard globale frøhvelv, som gjør at den må skiftes ut med en ny permanent, stabil og vanntett konstruksjon.

Statsbygg har etter oppdrag av Landbruks- og matdepartementet utarbeidet et forprosjekt for bygging av ny adkomsttunnel. Prosjektet inkluderer ny adkomsttunnel i betong, et servicebygg for å flytte nødstrøms- og kjøleaggregater og annet elektrisk utstyr som avgir varme ut av tunnelen, samt nødvendige sikrings- og styringssystemer.

Prosjektet har en kostnadsramme på 202,95 mill kroner (prisnivå pr 01.07.2018). Skal prosjektet kunne ferdigstilles i anleggsesongen 2018–2019, må prosjektet starte opp tidlig i 2018. Saken fremmes derfor for Stortinget i en egen proposisjon. Prosjektet foreslås i hovedsak finansiert over kap 2445 Statsbygg. Det foreslås en oppstartsbevilgning på Kap. 2445, post 31 på 100 mill kroner for 2018.

2 Bakgrunn

Svalbard globale frøhvelv ble etablert av den norske regjering i 2008. Utenriksdepartementet, Miljøverndepartementet og Landbruks- og matdepartementet stod bak bestillingen til Statsbygg om å bygge et globalt frølager på Svalbard, som skulle tilby verdenssamfunnet god og effektiv beskyttelse – i et tilnærmet «uendelig» tidsperspektiv – av verdens plantegenetiske ressurser tilknyttet matvareproduksjon og jordbruk.

Frøhvelvet stod ferdig i 2008, og har blitt et prestisjeprosjekt for Norge og Svalbard. Anlegget ble snart verdenskjent som et symbol på verdien av å sikre verdens plantemangfold. Det er fortsatt stor oppmerksomhet om frøhvelvet i internasjonale media, andre lands myndigheter og blant mange andre. Å sikre driften av frøhvelvet framover vurderes som viktig for norsk omdømme internasjonalt.

Etter snart 10 års drift er ca 1 mill. frø og ca 40 % av alt frøet i verdens genbanker deponert for sikkerhetsbevaring på Svalbard. Den norske regjering har oppnådd stor internasjonal anerkjennelse for dette tiltaket. I oktober i år vedtok også det 7. partsmøtet til den internasjonale plantetrak-

taten en egen resolusjon som anerkjenner frøhvelvets rolle som et viktig element i det globale systemet for bevaring av plantegenetiske ressurser. Det er derfor viktig at Norge tar godt vare på de store verdiene som er lagret i hvelvet.

Frøhvelvets daglige drift, herunder driftsprinsipper og rutiner, har Landbruks- og matdepartementet forankret i en trepartsavtale med Nordisk genressursesenter (NordGen) under Nordisk ministerråd og med CropTrust, det globale fondet som har som formål å sikre viktige frøsamlinger i verdens genbanker. Landbruks- og matdepartementet har det overordnede ansvaret, mens NordGen har ansvaret for daglige operasjoner. Statsbygg forvalter bygget gjennom Statens husleieordning, og har ansvar for å følge opp den tekniske driften og vedlikeholdet av frøhvelvet i tråd med leieavtalen med Landbruks- og matdepartementet. Landbruks- og matdepartementet finansierer både drift og husleie av frøhvelvet over kap 1139 post 71 og i tillegg bidrar NordGen med 100 000 SEK og CropTrust med 125 000 Euro i den årlige driften gjennom sin avtale med LMD.

3 Prosjektet med ny adkomsttunnel

Mellom portalbygget og fjellet er det i dag en adkomsttunnel på ca 50 meter. Tunnelen består av et metallrør med fyllmasse rundt. Da frøhvelvet ble bygget, ble det lagt til grunn at permafrosten ville reetablere seg i fyllingen rundt metallrøret og skape en vanntett forsegling rundt adkomsttunnelen. På grunn av global oppvarming og økte nedbørsmengder har ikke massene rundt tunnelen frosset til som forutsatt. Landbruks- og matdepartementet har som leietaker samarbeidet tett med Statsbygg i løpet av de ti årene frøhvelvet har vært i drift, blant annet for å hindre den stadig økende vanninntrengningen.

I 2016 ble det startet opp et prosjekt med sikte på å utrede en varig løsning på lekkasjeproblerne. Statsbygg har flyttet ut tekniske installasjoner som avgir varme for å redusere vanninnslaget, etablert en vanntett vegg i anlegget, og etablert avskjærende grøfter i terrenget for å lede vannet vekk fra inngangen. Samtidig er det gjennomført

geotekniske undersøkelser og utredet ytterligere tiltak for å forhindre vanninnslag i anlegget.

Høsten 2016 gjennomførte Sweco på oppdrag fra Statsbygg geotekniske undersøkelser rundt røret som går mellom portalbygget og frøhvelvet. Den geotekniske analysen og stabilitetsvurderingen av Svalbardrøret viser at rørets bæreevne er overskredet, og det er sprekker i konstruksjonen. Konklusjonen er at Svalbardrøret må erstattes av en helt ny konstruksjon.

Statsbygg har høsten 2017 på oppdrag av Landbruks- og matdepartementet utarbeidet et forprosjekt for ny adkomsttunnel ved Svalbard globale frøhvelv. Prosjektet inkluderer ny adkomsttunnel i betong, et servicebygg for å flytte nødstrøms- og kjøleaggregater og annet elektrisk utstyr som avgir varme ut av tunnelen, samt nødvendige sikrings- og styringssystemer. Prosjektet har en styringsramme (P50) på 155,8 mill kroner og en kostnadsramme (P85) på 202,95 mill kroner i 2018-priser. Anslått bevilgningsbehov er kr 100 mill i 2018 og kr 55,8 mill i 2019.

4 Fremdrift og finansiering

Forutsatt bevilgning tidlig i 2018, vil prosjektet kunne starte opp i 2018. Anlegget vil da kunne stå ferdig våren 2019. Det foreslås en kostnadsramme for arbeidet Svalbard globale frøhvelv – ny adkomsttunnel på 202,95 mill. kroner (per 01.07.2018). Prosjektet foreslås finansiert over kap. 2445 Statsbygg, post 31 Igangsetting av ordinære byggeprosjekter. Det foreslås å bevilge 100 mill. kroner i til prosjektet i 2018.

Utenriksdepartementet og statistikkseksjonen i Norad er i kommunikasjon med utviklingskomiteen til OECD vedr mulig ODA-godkjenning av deler av kostnaden for å utbedre frøhvelvet på Svalbard. I lys av at det har vært innstramminger i ODA siden 2007 vil OECD måtte foreta en vurdering av tiltaket – to aspekter som vil inngå i vurderingen er frøhvelvets funksjon som et globalt fellesgode og at det er eid av den norske stat. Det vil ta noe tid før vurderingen foreligger fra OECD. Eventuell bruk av bistandsbudsjettet behandles i de ordinære budsjetttrundene.

Endringer i statsbudsjettet 2018 under Kommunal- og moderniseringsdepartementet
(Svalbard globale frøhvelv – ny adkomsttunnel)

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under
et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om
endringer i statsbudsjettet 2018 under Kommunal-
og moderniseringsdepartementet (Svalbard glo-
bale frøhvelv – ny adkomsttunnel).

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om endringer i statsbudsjettet 2018 under Kommunal- og moderniseringsdepartementet (Svalbard globale frøhvelv – ny adkomsttunnel) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om endringer i statsbudsjettet 2018 under Kommunal- og moderniseringsdepartementet (Svalbard globale frøhvelv – ny adkomsttunnel)

I

I Statsbudsjettet for 2018 gjøres følgende endringer:

Utgifter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
2445		Statsbygg	
	31	Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	100 000 000
		mot tidligere foreslått kr 0	

II

Prosjekt Svalbard globale frøhvelv – ny adkomsttunnel godkjennes med en kostnadsramme på 202,95 mill. kroner (per 01.07.2018).
